

[Kai Moltke.]

spørgsmål om, med hvilken pris den jord, der skal eksproprieres f. eks. ude på Amager, skal betales efter sidste ejendomsvurdering — for i virkeligheden kunne man måske godt lægge et par milliarder oven i regnskabet, som kun gælder de rent tekniske anlægsomkostninger. Jeg mener altså, at der er en vis sund fornuft i, netop hvor man erkender, at de produktive lag i befolkningen er svindende i forhold til helheden, at sige: lad os nu endelig ikke binde os til sådanne fantasi-løsninger. Jeg tror ærlig talt heller ikke, at øjeblikket er det mest gunstige for udenlandsk finansiering, selv om man ville opkræve bropenge og indføre en vis form for selvfinansiering.

Der næst er der et andet spørgsmål. Begyndelsesfaktoren i det, som man kalder de i øjeblikket uproduktive lag, er uddannelsesområdet, og udgangspunktet må derfor tages i uddannelsesområdet. Hr. Poul Dam henviste her til de sidste års udvikling i USA med den på grund af den tekniske revolution stærkt reducerede arbejdstid i en række virksomheder. Jeg vil da sige, at med de tekniske ting, som er til rådighed i det danske samfund, skulle det vel være en fuldstændig naturlig ting, at man også her når til en forkortelse af arbejdstiden gennem rationel tilrettelæggelse og rationel udnyttelse af arbejdskraften. Derfor vil jeg stærkt tilråde, at man her ser på tingene, som de er, og så rejser spørgsmålet: hvad skal den øgede fritid bruges til?

Jeg hørte hr. Poul Dam rejse det tillok-kende perspektiv, at når arbejdstiden var så kort, at den ikke optog hele dagen, skabte man sig indbringende bivirksomhed i den del af dagen, der er tilbage. Jeg tror, proble-met må stilles op på en anden måde. Når man frem til en nødvendig arbejdstidsfor-kortelse, må en sådan forkortelse muliggøre uddannelse for ganske almindelige menne-sker efter den reducerede del af tiden på arbejdspladsen, det vil sige, at for en vis sektor af uddannelsen får man slettet græn-sen mellem dem, som er beskæftiget ved

materiel og ved immateriel virksomhed i form af uddannelse og studium.

Man kan sige: ja men det gælder jo ikke på alle områder. Nej, det gælder ikke på en række specialisatområder, men det er sådan, at en række specialuddannelser, en omlægning af uddannelsen osv. vil gøre det muligt for arbejdende mennesker samtidig at skaffe sig en passende adgang til uddannel-se. Det er det, den øgede fritid skal bruges til, det er det, som skal gøre, at der ikke står en sort streg mellem den produktive del af befolkningen og de såkaldt uproduktive. For tendensen i vor tid går netop i retning af en fornuftig tilrettelæggelse af arbejdet og i retning af at muliggøre, at man foreta-ger sig andre nyttige ting i sin fritid. Nu får vi jo uddannelsesproblemerne frem gang på gang, og jeg skal kun angive disse korte ret-ningslinjer her.

Det næste, som jeg ærlig talt må sige at jeg er betænkelig ved, er, at man rejser proble-met om en yderligere huslejereform, som man kalder det; jeg er betænkelig ved de planer, man her har for fremtiden. Man har brugt udtrykket, at lejerne i det lange løb må betale produktionsprisen. Det lyder sådan set smukt, men det rejser igen det spørgsmål, om unaturligt høje priser på jord og en dårlig realkreditreform skal medføre, at folk skal betale for meget i husleje og derigen-nem tvinges til at rejse lønkrav på arbejds-pladserne for at få dækning og dermed for-ringe den konkurrencedygtighed, som ellers kunne præge vort land.

Rosing: En planlægning for kommende indsats er ikke nyt for Grønlands vedkom-mende. Grønlandsudvalget af 1960 skitse-rede i sin betænkning, der udkom i 1964, en 10 års udviklingsplan, der skulle gælde ind-til 1975. Det er den plan, som fortsat gælder i specificeret form, den udviklingsplan, der trods protester fra visse befolkningsgrupper, fordi den har alt for mange mindre gode si-der og sørgelige menneskeskæbner i sit køl-vand, gennemføres uændret.

Denne perspektivplan for Grønland, der